

Republika e Kosovës - Republika Kosova - Republic of Kosova

AUTORITETI RREGULLATOR PËR SHËRBIMET E UJIT
REGULATORNI AUTORITET ZA USLUGE VODE
WATER SERVICES REGULATORY AUTHORITY

RAPORTI I PËRMBUSHJES SË CAQEVE PËR VITIN 2022

Analizë studimi: Krahasimi i të dhënave të
aprovuara dhe të realizuara për vitin 2022

Punuar nga DT/ ARRU
Tetor 2022
Prishtinë

Vizioni

“Shërbime cilësore, të sigurta dhe efiçiente të shërbimeve të ujit, për të gjithë konsumatorët në Kosovë”

Misioni

“Rregullimi i shërbimeve të ujit në mënyrë efektive dhe transparente në pajtim me praktikatat e mira Evropiane të cilat sigurojnë që ofruesit e shërbimeve të ujit të japin shërbime kualitative, të qëndrueshme dhe me çmime të përballueshme në tërë Kosovën, duke pasur parasysh ruajtjen e mjedisit dhe mbrojtjen e shëndetit Publik”

PËRMBAJTA

1	HYRJE	5
2	Qëllimi i raportit	6
3	Proces i jashtëzakonshëm TARIFOR një vjeçar	Error! Bookmark not defined.
3.1	Parimet e përcaktimit të tarifave për vitin 2021	Error! Bookmark not defined.
4	KOMPONENTET e vlerësimit të caqeve	7
4.1	Lista e të dhënave që monitorohen për përmbushjen e caqeve	7
4.2	Shkallëzimi i përmbushjes së caqeve	8
4.3	Simboli dhe ngjyra e përmbushjes së caktuar	8
5.	analizë e prodhimit, faturimit dhe konsumatorëve	10
5.1	Paraqitja grafike e ujit të prodhuar, të humbur, të faturuar në m ³ dhe numrit të konsumatorëve.....	11
6.	analizë e shpenzimeve operative	13
6.1	Shpenzimet operative për ujë dhe ujëra të ndotura.....	13
6.2	Paraqitja grafike e shpenzimeve operative për ujë dhe ujëra të ndotura	15
7.	ANALIZË E Faturimit dhe arkëtimit në vlerë financiare	16
7.1.	Analizë e vlerave financiare të faturimit për shërbimet e ujit dhe ujërave të ndotura	17
7.2	Analiza grafike e faturimit për ujë dhe ujëra të ndotura	18
7.3.	Analiza e arkëtimit për shërbimet e ujit dhe ujërave të ndotura	19
7.4.	Analiza grafike e arkëtimit për ujë dhe ujëra të ndotura	20
8.	ANALIZA E INVESTIMEVE kapitale	21
8.1.	Analizë e Investimeve kapitale nga burimet vetjake të financimit	22
8.2.	Paraqitja grafike e të dhënave për investime kapitale nga burimet vetjake të financimit ...	23
8.3.	Analizë e investimeve kapitale nga donatorët	24
8.4.	Analizë grafike e të dhënave për investimet kapitale nga donatorët	25
9.	Konkluzione dhe rekomandime.....	26

Akronimet dhe shkurtesat

ARRU	Autoriteti Rregullator për Shërbimet e Ujit
ASK	Agjencia e Statistikave të Kosovës
BPRR	Biznes Plane Rregullatore
BRRR	Baza Rregullatore e Aseteve
DRP	Departamenti për raportim të performancës në ARRU
DT	Departamenti i Tarifave në ARRU
FE	Kompania Rajonale e Ujësjetësit “Bifurkacioni” sh. a – Ferizaj
FPU	Fabrika e Përpunimit të Ujit
GJA	Kompania Rajonale e Ujësjetësit “Gjakova” sh. a – Gjakovë
GJI	Kompania Rajonale e Ujësjetësit “Hidromorava” sh. a – Gjilan
GSJP	Grupi për Studime Juridike dhe Politike
IÇKK	Indeksi i Çmimit të Konsumit në Kosovë
KRU	Kompania Rajonale e Ujësjetësit
MIT	Kompania Rajonale e Ujësjetësit “Mitrovica” sh. a – Mitrovicë
MMPH	Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor
MZHE	Ministria e Zhvillimit Ekonomik
NjPMNP	Njësia për Politika dhe Monitorim të Ndërmarrjeve Publike
PE	Kompania Rajonale e Ujësjetësit “Hidrodrini” sh. a – Pejë
PR	Kompania Rajonale e Ujësjetësit “Prishtina” sh. a – Prishtinë
PZ	Kompania Rajonale e Ujësjetësit “Hidroregjioni-Jugor” sh. a – Prizren
UPF	Uji i pa faturuar
UN	Ujëra të ndotura

1 HYRJE

Sipas praktikave të mira, të përvetësuara nga Autoriteti Rregullator për Shërbimet e Ujit (tutje Autoriteti) edhe kësaj radhe, kemi kënaqësinë t'iu prezantojmë Raportin e vitit 2022 mbi Vlerësimin e Shkallës së Përbushjes së Caqeve, të procesit rregullator tre vjetor (2022-2024), të tarifave për vitin 2022, i cili analizon parametra relevantë për analizën e përbushjes së caqeve të përcaktuara.

Ky raport pasqyron të dhënat e performancës së veçantë të shtatë ofruesve të shërbimeve të ujit dhe ujërave të ndotura, me të cilin vlerësohet shkalla e përbushjes së caqeve të përcaktuara me procesin rregullator të tarifave për vitin 2022, duke ofruar një pasqyrë të përgjithshme të sektorit për periudhën e shikuar.

Raporti është punuar mbi bazën e tre të dhënave:

- I. Të dhënat e aprovuara nga ARRU gjatë procesit tarifor, për vitin 2022,
- II. Të dhënat e realizuara nga KRU-të për periudhën e njëjtë kohore të vitit 2022, si dhe
- III. Të dhënat historike për të vitin 2021, për të vlerësuar trendin e zhvillimit të sektorit.

Ky raport shqyrton të dhënat operative, financiare dhe të investimeve kapitale ku bëhet e mundur vlerësimi i përbushjes së caqeve të përcaktuara nga ARRU për vitin 2022.

2 QËLLIMI I RAPORTIT

Procesi tarifor që udhëheq ARRU paraqet një tërësi komplekse të informatave të ndryshme të KRU-ve, përmes të cilave jo vetëm që caktohen tarifat për shërbimet e ujit dhe të ujërave të ndotura, por aty determinohen edhe një mori të dhënash operative, financiare dhe të investimeve kapitale që i arsyetojnë ato tarifa.

Prandaj, monitorimi i këtyre të dhënave të aprovuara nga Autoriteti, janë të një rëndësie të veçantë për të përcjellë afarizmin e KRU-ve për periudhën e analizuar kohore.

Qëllimi i këtij raporti është:

- (i) Vlerësimi i përmbushjes së caqeve krahasohet vetëm me të dhënat e aprovuara nga procesi tarifor, të cilat mbesin si të tilla gjatë viteve referuese të procesit, përveç të ndonjë rishqyrtimi të jashtëzakonshëm të tarifave.
- (ii) Të jepet informacion për shkallën e përmbushjes së caqeve operative dhe financiare të KRU-ve dhe në veçanti për shkallën e investimeve kapitale nga burimet vetjake të realizuara për periudhën kohore të vitit 2022.
- (iii) Rezultatet e këtij raporti, janë udhërrëfyes për Autoritetin dhe ofruesit e shërbimeve, se planifikimi duhet të bëhet në mënyrë profesionale, duke respektuar me përpikëri rregullativën ligjore në fuqi.
- (iv) Raporti mbështetet edhe në parimet e 'Kontabilitetit Rregullator' dhe metodat në këto udhëzime, si:
- (v) Llogaritë rregulluese - të dhënat historike që i raportohen Autoritetit, për t'i lejuar atij monitorimin e rezultateve të arritura kundrejt projeksioneve të përdorura, në kohën e caktimit të kontrollimit të çmimeve dhe të vlerësojë nivelin e performancës së ofruesit të shërbimeve në secilin prej aktiviteteve kyçe; dhe
- (vi) Projeksionet - në veçanti, paraqitja e 'Biznes Planit Rregullator'(BPRR) tek Autoriteti, për qëllime të vlerësimit të kërkesave për shpenzimet në të ardhmen dhe përcaktimi i tarifave të duhura.

3 KOMPONENTET E VLERËSIMIT TË CAQEVE

3.1 Lista e të dhënave që monitorohen për përmbushjen e caqeve

Gjatë procesit të përcaktimit të tarifave, Autoriteti aprovoi një mori të dhënash, të cilat e përcaktojnë afarizmin e ofruesve të shërbimeve përgjatë periudhës së tarifimit. Në pamundësi për t'i vlerësuar përmbushjen e realizimit për të gjitha këto të dhëna, Autoriteti përmes këtij raporti merr për bazë vetëm 15 sosh, të cilat konsiderohen si të dhëna që mund të japin një pasqyrim të përgjithshëm dhe më objektiv të afarizmit të KRU-së.

Nr	Lista e të dhënave	Njësia	
1	Të dhënat teknike	Prodhimi i ujit	m ³
2		Humbjet e ujit	m ³
3		Faturimi i ujit (m ³)	m ³
4		Numri i konsumatorëve	Nr
5	Të dhënat financiare	Shpenzimet operative për ujë	€
6		Shpenzimet operative U.N	€
7		Faturimi për ujë (€)	€
8		Faturimi për U.N (€)	€
9		Arkëtimi për ujë (€)	€
10		Arkëtimi për U.N (€)	€
11	Të dhënat e investimeve kapitale vetjake	Investimet vetjake në resurse dhe trajtim të ujit	€
12		Investimet vetjake në distribuim të ujit	€
13		Investimet vetjake në aktivitetet biznesore për ujë	€
14		Investimet vetjake në grumbullimin e ujërave të ndotura	€
15		Investimet vetjake në aktivitete biznesore për ujëra të ndotura	€

Me anë të këtij raporti, Autoriteti, ofron të dhëna në vlera reale për secilin ofrues të shërbimeve, se cilat vlera dhe sasi janë aprovuar për vitin referues dhe pastaj paraqiten të dhënat e përmbushura për këtë periudhë kohore.

3.2 Shkallëzimi i përmbushjes së caqeve

Autoriteti e ka parashikuar mundësinë që ofruesit e shërbimeve, mund të kenë vështirësi në përmbushjen e caqeve në përpikëri, dhe si rrjedhojë e kësaj, ka shkallëzuar përmbushjen e cakut. Ky shkallëzim përbëhet prej katër kufijve, që bazohet në cakun e paraqitur si përqindje:

- Tejkallim Pozitiv (> 102.00 %)
- Realizuar (98.01% - 102.00%)
- Përafruar (94.00% - 98.00 %)
- Jo realizuar (<94.00 %)

Ndërkaq, për disa të dhëna, vlerësimi pozitiv i përmbushjes së cakut, në aspektin matematikor të fjalës, është më i mirë nëse përqindja e realizimit të tyre është më e vogël se 100%. Kjo ka të bëjë kryesisht me të dhënat e ujit të **humbur në m³, shpenzimeve operative për ujë dhe shpenzimeve operative për ujëra të ndotura**. Për këtë, edhe metodologjia e vlerësimit të përmbushjes së cakut, është pasqyrim i kundërt me kufijtë e paraqitur më lartë, dhe ky pasqyrim matematikisht shprehet kështu:

- Tejkallim Pozitiv (< 98 %)
- Realizuar (98.00% - 102.00%)
- Përafruar (102.01 % – 106.00%)
- Jo realizuar (>106.00 %)

3.3 Simboli dhe ngjyra e përmbushjes së cakut

Duke pasur parasysh se tabelat përmbajnë shumë të dhëna, dhe se lexuesi mund ta ketë të vështirë të orientohet shpejtë, shkallën e përmbushjes së cakut, Autoriteti e ka bërë përmes ngjyrës dhe simbolit përkatës. Simbolet dhe ngjyrat, prezantohen në tabelat vijuese.

Simboli dhe ngjyra përkatëse për të dhënat e humbjeve të ujit në m³, dhe të shpenzimeve operative.

Kufijtë	Përshkrimi	Simboli
< 98.00 %	Tejkallim Pozitiv	TP
98.00% - 102.00%	Realizuar	R
102.01%- 106.00%	Përafruar	P
> 106.00%	Jo Realizuar	JR
	Pakrahasueshëm	PK

Simboli dhe ngjyra përkatëse për të dhënat tjera.

Kufijtë	Përshkrimi	Simboli
> 102.00 %	Tejkalim Pozitiv	TP
98.01% – 102.00%	Realizuar	R
94.00% – 98.00%	Përafuar	P
<94.00%	Jo Realizuar	JR
	Pa krahasuar	PK

3.4 Aplikimi i inflacionit

Të dhënat operative financiare të aprovuara për procesin tarifor janë planifikuar gjatë vitit 2021. Si bazë krahasuese e inflacionit merret mesatarja e vitit 2021. Kështu, të gjitha shënimet tjera pasuese të procesit tarifor, në këtë rast për vitin 2022, janë përshtatur me inflacionin e vitit krahasues 2021.

Për këtë, të dhënat e aprovuara të vitit 2022 dallojnë prej shënimeve që janë paraqitur në dokumente tjera relevante, si raporti tarifor apo direkt edhe nga BPRR. Në momentin që këtyre të dhënave u hiqet inflacioni, ato janë të njëjta me shënimet bazë të BPRR-së.

5. ANALIZË E PRODHIMIT, FATURIMIT DHE KONSUMATORËVE

Analiza vlerësuese, në vazhdim, ofron të dhëna për këto kategori operative: ujit të prodhuar, të faturuar, të humbur si dhe numrit të konsumatorëve. Autoriteti bëri krahasimin e të dhënave të realizuara me ato historike si dhe të dhënave të realizuara me ato të aprovuara.

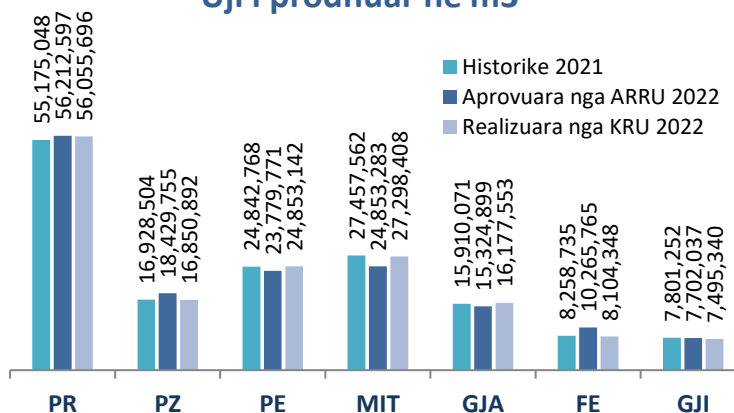
Tabela Nr. 1. Krahasimi i të dhënave të aprovuara të vitit 2022 me të dhënat e realizuara të vitit 2022 dhe të dhënat historike për periudhën e njëjtë të vitit 2021.

Emri i KRU	Të dhënat operative	Njësia	Historike 2021	Aprovuara 2022	Realizuara KRU 2022	% Real. cak	Vlerësimi për 2022
PR	Uji i prodhuar	m ³	55,175,048	56,212,597	56,055,696	99.72%	R
	Uji i humbur	m ³	33,591,052	30,293,914	31,897,094	105.29%	P
	Uji i faturuar	m ³	21,583,996	25,918,683	24,158,602	93.21%	JR
	Konsumatorët	Nr	153,465	161,589	159,130	98.48%	R
PZ	Uji i prodhuar	m ³	16,928,504	18,429,755	16,850,892	91.43%	JR
	Uji i humbur	m ³	9,209,719	9,392,657	9,046,730	96.32%	TP
	Uji i faturuar	m ³	7,718,785	9,037,098	7,804,162	86.36%	JR
	Konsumatorët	Nr	54,104	56,620	56,525	99.83%	R
PE	Uji i prodhuar	m ³	24,842,768	23,779,771	24,853,142	104.51%	TP
	Uji i humbur	m ³	14,509,230	13,502,000	14,822,864	109.78%	JR
	Uji i faturuar	m ³	10,333,538	10,277,771	10,030,278	97.59%	P
	Konsumatorët	Nr	53,205	54,142	55,150	101.86%	R
MIT	Uji i prodhuar	m ³	27,457,562	24,853,283	27,298,408	109.84%	TP
	Uji i humbur	m ³	15,156,096	12,185,533	14,456,379	118.64%	JR
	Uji i faturuar	m ³	12,301,466	12,667,750	12,842,029	101.38%	R
	Faturimi-Jug	m ³	7,476,951	7,867,750	8,231,877	104.63%	TP
	Faturimi-Veri	m ³	4,824,515	4,800,000	4,610,152	96.04%	P
	Konsumatorët	Nr	43,897	43,170	47,679	110.44%	TP
GJA	Uji i prodhuar	m ³	15,910,071	15,324,899	16,177,553	105.56%	T P
	Uji i humbur	m ³	6,742,405	5,774,785	7,761,718	134.41%	JR
	Uji i faturuar	m ³	9,167,666	9,550,114	8,415,835	88.12%	JR
	Konsumatorët	Nr	43,737	45,742	45,807	100.14%	R
FE	Uji i prodhuar	m ³	8,258,735	10,265,765	8,104,348	78.95%	JR
	Uji i humbur	m ³	4,695,808	6,128,176	4,128,167	67.36%	TP
	Uji i faturuar	m ³	3,562,927	4,137,589	3,976,181	96.10%	P
	Konsumatorët	Nr	33,551	37,005	36,418	98.41%	R
GJI	Uji i prodhuar	m ³	7,801,252	7,702,037	7,495,340	97.32%	P
	Uji i humbur	m ³	3,762,981	3,322,772	3,494,250	105.16%	P
	Uji i faturuar	m ³	4,038,271	4,379,265	4,001,090	91.36%	JR
	Konsumatorët	Nr	34,703	37,728	35,912	95.19%	P
SEKTORI	Uji i prodhuar	m ³	156,373,940	156,568,106	156,835,379	100.17%	R
	Uji i humbur	m ³	87,667,291	80,599,837	85,607,202	106.21%	JR
	Uji i faturuar	m ³	68,706,649	75,968,269	71,228,177	93.76%	JR
	Konsumatorët	Nr	416,662	435,996	436,621	100.14%	R

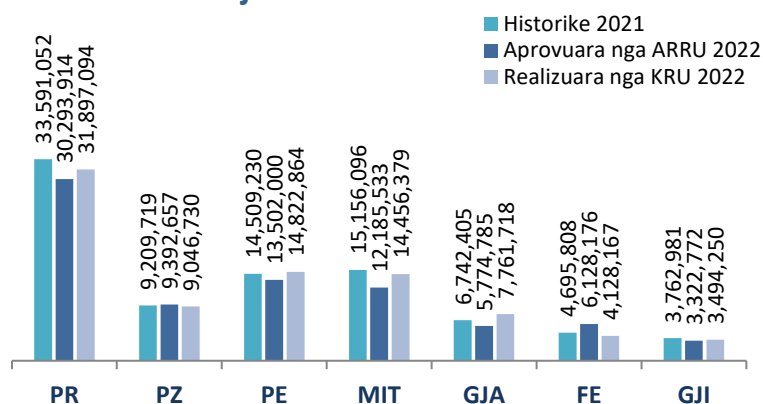
5.1 Paraqitja grafike e ujit të prodhuar, të humbur, të faturuar në m³ dhe numrit të konsumatorëve

Të dhënat e tabelës Nr. 1. janë paraqitur grafikisht përmes grafikëve, të cilët mundësojnë krahasimin vizual të të dhënave historike për vitin 2021, me të dhënat e aprovuara nga Autoriteti dhe të dhënat e realizuara nga ofruesi i shërbimeve për vitin 2022.

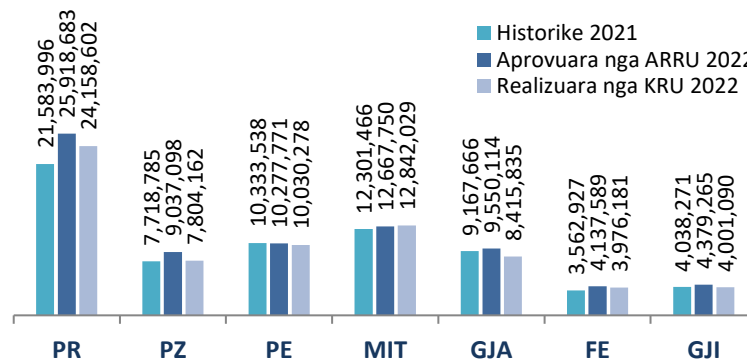
Uji i prodhuar në m³

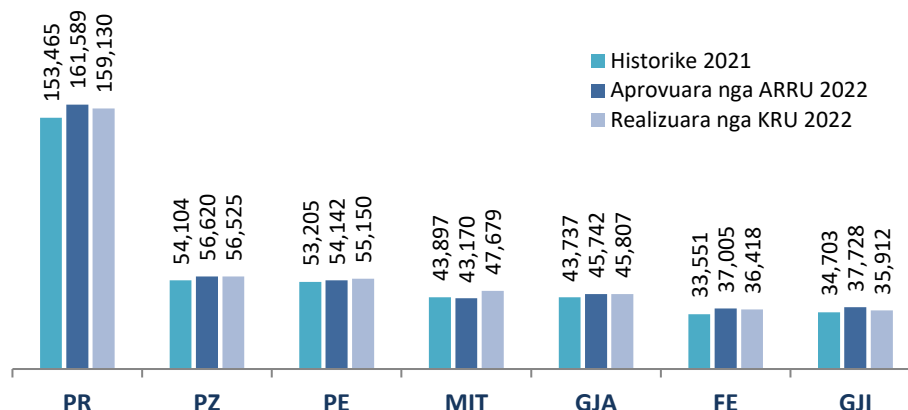
Uji i humbur në m³

Uji i faturuar në m³

Konsumatorët

Nga tabela numër 1 vërejmë se në bazë sektori, prodhimi në total ka tejkaluar sasinë e prodhimit të aprovuar nga Autoriteti, për 0.17 %.

Në raport me periudhën e njëjtë të vitit të kaluar, sektori ka shënuar rritje të prodhimit për 0.3% krahasuar me vitin paraprak.

Tejkalimin më të madh të caktimit në prodhimin e ujit nga të gjitha kompanitë (shprehur në %-je) e ka arritur KRU “Mitrovica”, e cila ka tejkaluar caktimin e aprovuar nga ARR 2022 për 9.84%.

Në nivel sektori, uji i humbur, rezulton si tregues alarmues, sepse sektori shënoi humbje uji për 85,607,202m³. Të dhënat e realizuara nga ofruesit e shërbimeve për humbjet e ujit, kur krahasohen me të dhënat e aprovuara nga Autoriteti për vitin 2022, rezulton se humbjet e realizuara janë për 6.21% më shumë sesa ato që ka aprovuar Rregullatori. Kjo është njëra nga sfidat më të mëdha për sektorin dhe Autoritetin, veçanërisht mos adresimi i humbjeve të ujit është alarmant dhe se kjo zgjidhje kërkon analiza shtesë nga kompanitë- ofruese të shërbimeve dhe Autoriteti. Një ndihmesë e madhe do të ishte vendosja e ujëmatësve digjital tek çdo njësi prodhimi dhe mandej vendosja e matësve zonal, kalibrimi i gjithë këtyre, aplikimi i zbuluesve të rrjedhjeve dhe kontrollet e shtuara në terren.

Faturimi është njëri nga indikatorët e rëndësishëm matës të përmbushjes së caktimit. Sektori ka arritur që ta faturojë 3.67% më shumë sesa në të njëjtën periudhë të vitit të kaluar, por sektori ka dështuar në arritjen e caktimit për 6.24%.

6. ANALIZË E SHPENZIMEVE OPERATIVE

Të dhënat e shpenzimeve operative të paraqitura janë kategorizuar komfor udhëzimeve të kontabilitetit rregullator, fillimisht duke i ndarë shpenzimet operative për ujë dhe ujëra të ndotura.

Shpenzimet direkte operative lidhur me ofrimin e shërbimeve përfshijnë: fuqinë punëtore të angazhuar; energjinë elektrike; kemikaljet; materiet konsumuese; shpenzimet e përbashkëta; taksat e pa-rimbursueshme dhe shpenzimet tjera.

Sipas UKRR, shpenzimet operative ndahen në tri kategori:

- shpenzimet operative në resurse dhe trajtim
- shpenzimet operative në distribuim-shpërndarje, dhe
- shpenzimet operative në aktivitete biznesore

Ndërkaq, shpenzimet operative për ujëra të ndotura, janë të ndara në 4 kategori, dhe atë:

- shpenzimet operative në grumbullimin e ujërave të ndotura
- shpenzimet operative në trajtimin e ujërave të ndotura
- shpenzimet operative në trajtimin e llumit
- shpenzimet operative në aktivitete biznesore

Për detaje më të hollësishme, se cilët zëra të shpenzimeve operative futen në kategoritë përkatëse, mund të konsultoheni me Udhëzimet e Kontabilitetit Rregullator, i cili gjendet i publikuar në ueb faqen zyrtare të ARRU (www.arru-rks.org).

6.1 Shpenzimet operative për ujë dhe ujëra të ndotura

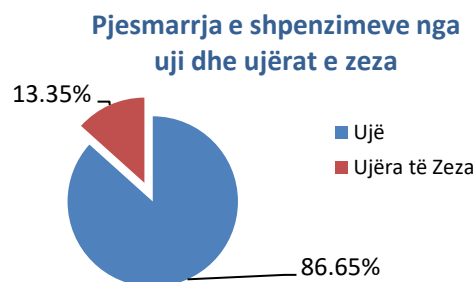
Përmes tabelorit në vijim janë të shfaqura shpenzimet operative për ujë dhe ujëra të ndotura për secilin ofrues të shërbimeve dhe sektorin si tërësi, duke i paraqitur edhe shpenzimet operative historike për vitin 2021, ato të aprovuara nga Autoriteti si dhe ato të realizuara nga ofruesit e shërbimeve gjatë vitit 2022, të cilat janë vlerësuar me shkallën e përmbushjes së caqeve në % dhe me vlerësimin tonë përfundimtar për këtë periudhë kohore.

Tabela Nr. 2 Pasqyra e të dhënave të shpenzimeve operative për ujë dhe ujëra të ndotura në €

Emri i KRU	Zërat e shpenzimeve operative	Valuta	Historike 2021	Aprovuara 2022	Realizuara nga KRU-të 2022	% real cak	Vlerësimi për 2022
PR	Ujë	€	9,842,212	11,109,060	9,350,804	84.17%	TP
	Ujëra të Ndotura	€	411,799	1,210,420	1,432,049	118.31	JR
	Totali	€	10,254,011	12,319,481	10,782,853	87.53%	TP
PZ	Ujë	€	3,063,890	3,866,927	3,152,367	81.52%	TP
	Ujëra të Ndotura	€	809,110	1,289,759	932,389	72.29%	TP
	Totali	€	3,873,000	5,156,686	4,084,756	79.21%	TP
PE	Ujë	€	2,606,116	2,612,550	2,708,547	103.67	P
	Ujëra të Ndotura	€	297,628	906,851	395,927	43.66%	TP
	Totali	€	2,903,744	3,519,401	3,104,474	88.21%	TP
MIT	Ujë	€	3,040,125	3,582,021	3,294,011	91.96%	TP
	Ujëra të Ndotura	€	323,364	345,164	341,491	98.94%	R
	Totali	€	3,363,489	3,927,184	3,635,502	92.57%	TP
GJA	Ujë	€	3,425,182	3,896,821	3,541,041	90.87%	TP
	Ujëra të Ndotura	€	217,329	835,193	360,754	43.19%	TP
	Totali	€	3,642,511	4,732,013	3,901,795	82.46%	TP
FE	Ujë	€	1,282,580	1,863,022	1,337,460	71.79%	TP
	Ujëra të Ndotura	€	234,589	310,168	242,088	78.05%	TP
	Totali	€	1,517,169	2,173,190	1,579,548	72.68%	TP
GJI	Ujë	€	1,638,731	1,892,429	1,634,512	86.37%	TP
	Ujëra të Ndotura	€	145,865	189,396	150,497	79.46%	TP
	Totali	€	1,784,596	2,081,826	1,785,009	85.74%	TP
Sektori	Ujë	€	24,898,836	28,822,831	25,018,742	86.80%	TP
	Ujëra të Ndotura	€	2,439,684	5,086,950	3,855,195	75.79%	TP
Totali i përgjithshëm		€	27,338,520	33,909,781	28,873,937	85.15%	TP

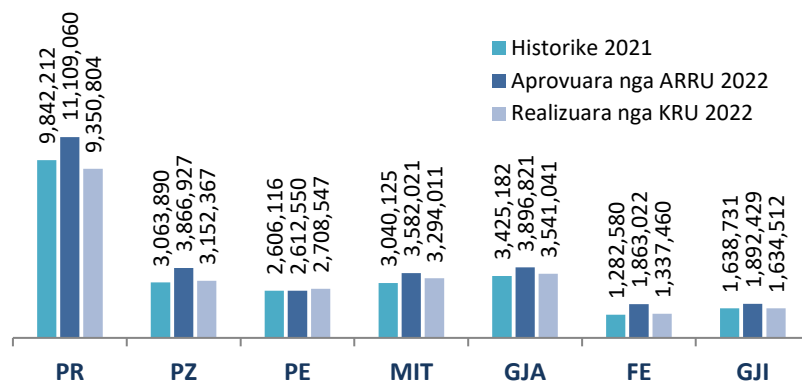
Nga totali i shpenzimeve operative që kanë ndodhur për vitin 2022, 86.65% të shpenzimeve u shënuan në shërbimin e ujit, ndërsa 13.35% janë shpenzime të ujërave të ndotura.

Vërehet se ka rritje të shpenzimeve në kategorinë e ujërave të ndotura, rezultuar me operimin e ITUN-ëve.

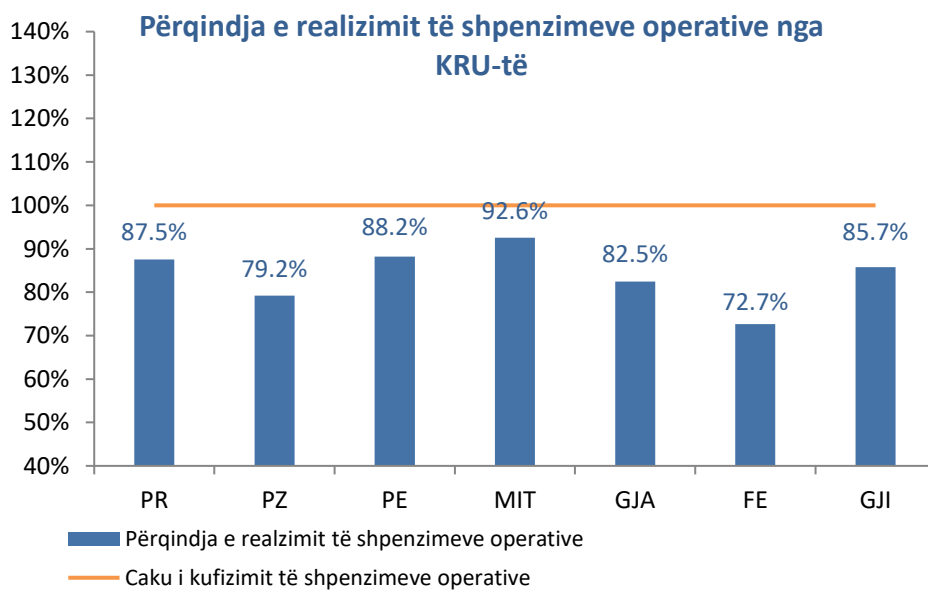
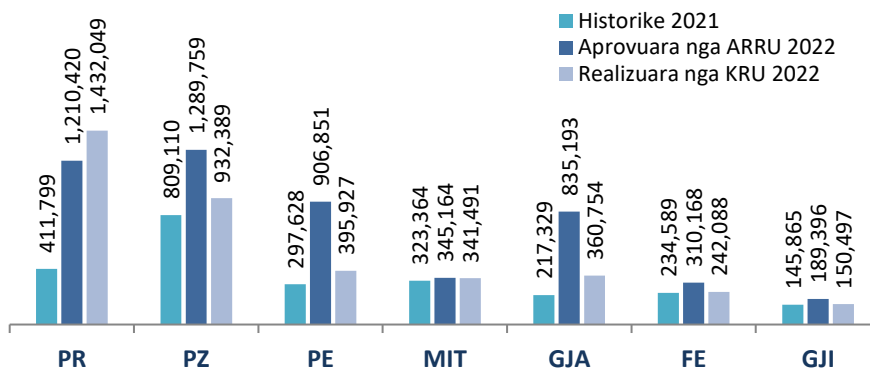

6.2 Paraqitja grafike e shpenzimeve operative për ujë dhe ujëra të ndotura

Shpenzimet operative për ujë

Shpenzimet operative për ujëra të ndotura

7. ANALIZË E FATURIMIT DHE ARKËTIMIT NË VLERË FINANCIARE

Të dhënat për faturim dhe arkëtim në vlerë financiare janë paraqitur në formë tabelore, për krahasim më të lehtë të rezultateve të arritura nga secili ofrues i shërbimeve, në veçanti, dhe sektorit në përgjithësi. Në analizë, hynë të dhënat historike të realizuara për të vitit 2021, pastaj të dhënat e aprovuara nga ARRU dhe ato të realizuara nga KRU-të gjatë vitit 2022, sipas procesit tarifor tre vjeçar (2022-2024). Edhe këto të dhëna do të paraqiten sipas shërbimeve të ofruara; ndaras për shërbimet e ujit dhe ndaras për shërbimet e ujërave të ndotura dhe pastaj të përmbledhura do të paraqiten të dhënat e aprovuara për çdo ofrues shërbimi veç e veç dhe për sektorin si tërësi përgjatë periudhës së shikuar të vitit 2022 dhe për krahasime do të pasqyrohen edhe të dhënat e realizuara gjatë të së njëjtës periudhë të këtij viti, me të dhënat historike për periudhën e njëjtë kohore të vitit 2021.

Sipas politikave tarifore, faturimi dhe arkëtimi nga tarifa fikse dhe volumetrike për ujë i atribuohet shërbimeve të ujësjellësit, ndërsa tarifa volumetrike për ujëra të ndotura i atribuohet si e vetme për shërbimin e ujërave të ndotura.

Fatkeqësisht, jo të gjithë ofruesit e shërbimeve kanë qenë në gjendje që ta bëjnë ndarjen e arkëtitimit për ujë dhe për ujëra të ndotura, Autoriteti që i detyruar që të bëjë këtë ndarje sipas vlerësimit të tij, përmes metodave anësore të vlerësimit. Kjo ndarje është bazuar në faturimin e planifikuar sipas BPRR të aprovuar nga Autoriteti-ofruesi i shërbimeve dhe ato të realizuara nga ky i fundit dhe sektorit të cilit i takojnë.

Kompanitë duhet që ta dizajnojnë softuerin financiar për t'i ndarë arkëtimet e sipër referuara, e cila gjë nuk kërkon kosto shtesë dhe lehtëson edhe raportimet menaxheriale, të vlefshme për vendimmarrje. Ka ofrues me softuer të sofistikuar dhe prapë nuk e bëjnë ndarjen përmes kontimit në kontabilitetin financiar.

Shënim:

Duhet theksuar se për KRU "Mitrovica" sh. a – Mitrovicë, Qeveria e Republikës së Kosovës ndan mjete nga Buxheti i saj çdo vit (subvencione), që nga pas lufta, për të mbuluar një shumë të caktuar të shpenzimeve operative të cilat krijohen me rastin e furnizimit me ujë të pjesës Veriore të Qytetit të Mitrovicës. Në mënyrë që vlerësimi i ARRU-ës të jetë real, të dhënat e më poshtme i atribuohen të dy zonave të shërbimit (Jugore dhe Veriore), dhe si të tilla do të identifikohen aty ku është e mundur (faturimi e arkëtimi) për periudhat e shikuara.

7.1. Analizë e vlerave financiare të faturimit për shërbimet e ujit dhe ujërave të ndotura

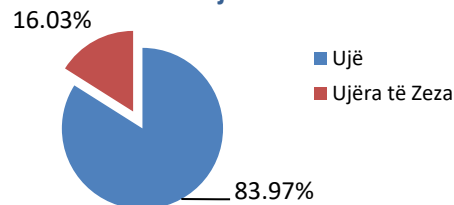
Në këtë tabelë është paraqitur faturimi i shërbimeve të ujit dhe ujërave të ndotura në vlerë financiare, për të dhënat historike të vitit 2021, ato të aprovuara nga Autoriteti dhe të realizuara nga ofruesit e shërbimeve dhe sektori për të vitit 2022.

Tabela Nr. 3 Pasqyra e të dhënave të faturimit për ujë dhe ujërave të ndotura në vlerë financiare

Emri i KRU	Të dhënat e faturimit	Njësia	Historike 2021	Aprovuara 2022	Realizuara nga KRU-të 2022	% real cak	Vlerësimi për 2022
PR	Ujë	€	12,926,586	16,592,117	13,939,314	84.01%	JR
	Ujëra të Ndotura	€	1,385,546	1,982,662	1,760,096	88.77%	JR
	Totali	€	14,312,132	18,574,779	15,699,410	84.52%	JR
PZ	Ujë	€	3,964,962	4,961,784	3,924,934	79.10%	JR
	Ujëra të Ndotura	€	1,102,144	1,562,939	1,306,207	83.57%	JR
	Totali	€	5,067,106	6,524,723	5,231,141	80.17%	JR
PE	Ujë	€	3,517,253	3,998,034	3,336,180	83.45%	JR
	Ujëra të Ndotura	€	444,274	1,101,736	893,544	81.10%	JR
	Totali	€	3,961,527	5,099,770	4,229,724	82.94%	JR
MIT	Ujë-Jugu	€	3,325,071	4,083,027	3,726,858	91.28%	JR
	Ujë-Veriu	€	421,271	816,096	783,726	96.03%	P
	Ujëra të Ndotura	€	568,769	702,593	661,229	94.11%	P
	Totali¹	€	3,893,840	4,785,620	4,388,087	91.69%	JR
GJA	Ujë	€	4,194,101	5,161,394	3,986,353	77.23%	JR
	Ujëra të Ndotura	€	468,277	1,130,858	889,713	78.68%	JR
	Totali	€	4,662,378	6,292,252	4,876,066	77.49%	JR
FE	Ujë	€	1,779,260	2,349,559	1,975,991	84.10%	JR
	Ujëra të Ndotura	€	381,694	460,101	434,590	94.46%	P
	Totali	€	2,160,954	2,809,660	2,410,581	85.80%	JR
GJI	Ujë	€	1,924,245	2,388,181	1,957,050	81.95%	JR
	Ujëra të Ndotura	€	326,270	373,146	324,887	87.07%	JR
	Totali	€	2,250,515	2,761,326	2,281,937	82.64%	JR
Sektori	Ujë	€	31,631,478	39,534,096	32,846,680	83.08%	JR
	Ujëra të Ndotura	€	4,676,974	7,314,034	6,270,266	85.73%	JR
Totali i sektorit		€	36,308,452	46,848,130	39,116,946	83.50%	JR

Është e rëndësishme të theksohet se në sektorin e ujit në Kosovë për këtë periudhë kohore, 83.97 % të shumës së faturimit në vlerë financiare, realizohet nga shërbimi i ujit, ndërsa 16.03 % nga shërbimi i ujërave të ndotura. Në total për sektorin, për vitin 2022 është realizuar faturimi në vlerë prej 39,116,946€, e që paraqet 83.5% të shumës së aprovuar nga procesi rregullator për këtë periudhë kohore.

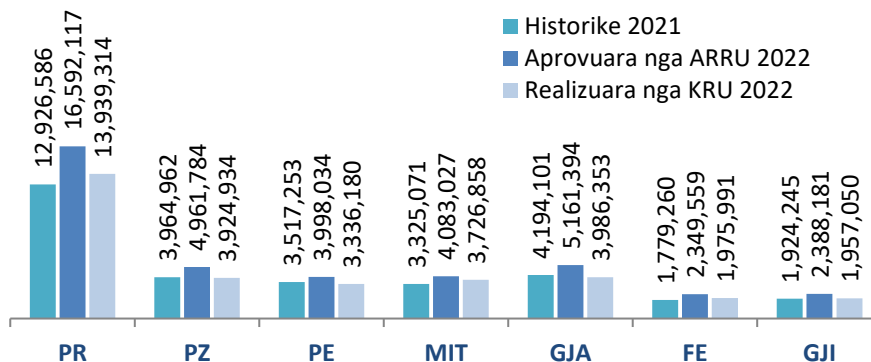
Pjesmarrja e faturimit nga uji dhe ujërat e zeza

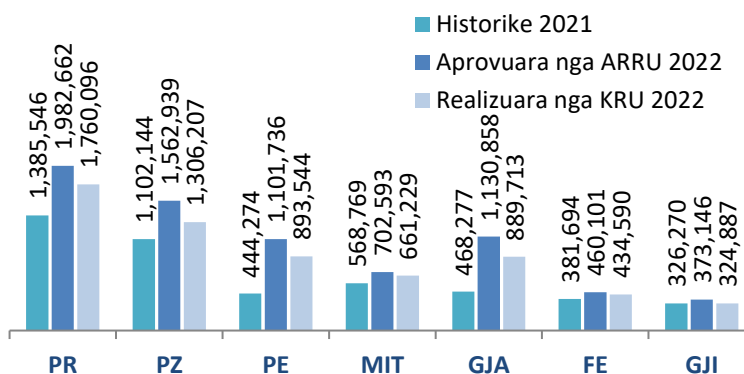
¹ Për vlerësimin e përmbushjes së caktut të KRU "Mitrovica", totali nuk përmban sasinë e faturimit për pjesën veriore të qytetit. Por, për të qenë të informuar palët e interesit për sasinë e ujit të faturuar në atë pjesë, ne e kemi vendosur vetëm si shifër ilustrative.

7.2 Analiza grafike e faturimit për ujë dhe ujëra të ndotura

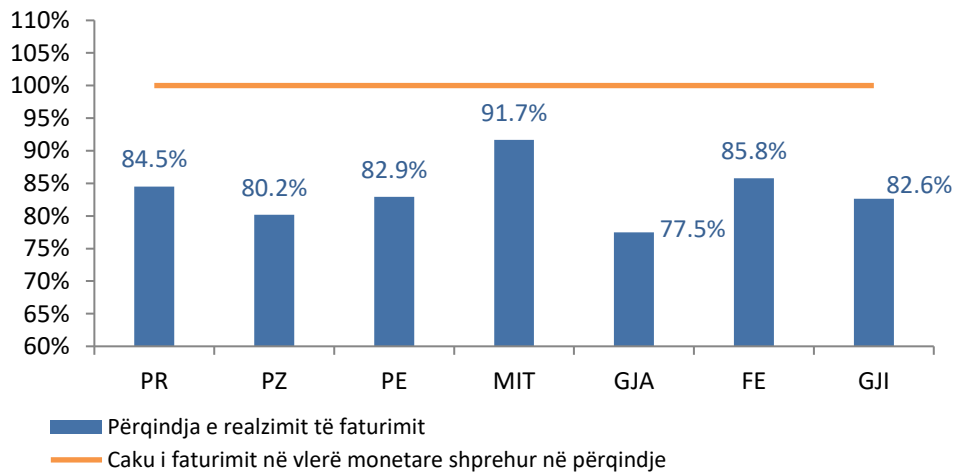
Faturimi për ujë në euro

Faturimi për ujëra të zeza në euro

Përqindja e realizimit të faturimit në Euro

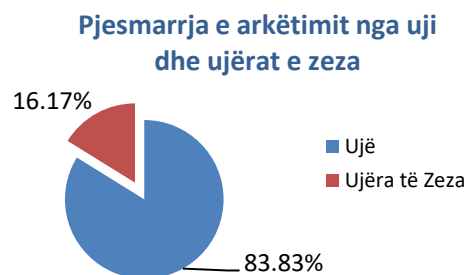
7.3. Analiza e arkëtimit për shërbimet e ujit dhe ujërave të ndotura

Në këtë tabelë është paraqitur arkëtimi për shërbimet e ujit dhe ujërave të ndotura në vlerë financiare, për të dhënat historike të vitit 2021, ato të aprovuara nga Autoriteti dhe të realizuara nga ofruesit e shërbimeve për vitin 2022.

Tabela Nr. 4 Shumat e arkëtimit për shërbimet e ujit dhe ujërave të ndotura në vlerë financiare

Emri i KRU	Arkëtimi për shërbimet përkatëse	Njësia	Historike 2021	Aprovuara 2022	Realizuara nga KRU-të 2022	% real cak	Vlerësimi për 2022
PR	Ujë	€	11,809,169	15,613,764	12,596,611	80.68%	JR
	Ujëra të Ndotura	€	1,265,775	1,882,555	1,590,555	84.49%	JR
	Totali	€	13,074,944	17,496,320	14,187,166	81.09%	JR
PZ	Ujë	€	3,961,883	4,641,497	3,835,227	82.63%	JR
	Ujëra të Ndotura	€	1,101,288	1,471,377	1,276,353	86.75%	JR
	Totali	€	5,063,171	6,112,875	5,111,580	83.62%	JR
PE	Ujë	€	4,519,974	3,765,249	2,975,511	79.03%	JR
	Ujëra të Ndotura	€	570,931	1,053,277	796,944	75.66%	JR
	Totali	€	5,090,905	4,818,527	3,772,455	78.29%	JR
MIT	Ujë	€	2,467,494	3,478,213	2,907,282	83.59%	JR
	Subvencionet	€	987,201	781,038	340,000	43.53%	JR
	Ujërat e ndotura	€	422,076	617,259	515,818	83.57%	JR
	Totali²	€	2,889,570	4,095,472	3,423,100	83.58%	JR
GJA	Ujë	€	4,333,231	4,878,768	4,132,914	84.71%	JR
	Ujëra të Ndotura	€	483,811	1,071,027	922,424	86.13%	JR
	Totali	€	4,817,042	5,949,795	5,055,338	84.97%	JR
FE	Ujë	€	1,417,798	2,192,740	1,893,346	86.35%	JR
	Ujëra të Ndotura	€	304,152	431,442	416,414	96.52%	P
	Totali	€	1,721,950	2,624,183	2,309,760	88.02%	JR
GJI	Ujë	€	1,769,784	2,232,342	1,968,177	88.17%	JR
	Ujëra të Ndotura	€	300,080	350,790	326,734	93.14%	JR
	Totali	€	2,069,864	2,583,132	2,294,911	88.84%	JR
Sektori	Ujë	€	30,279,333	36,802,574	30,309,069	82.36%	JR
	Ujëra të Ndotura	€	4,448,113	6,877,729	5,845,241	84.99%	JR
Totali i sektorit		€	34,727,446	43,680,303	36,154,310	82.77%	JR

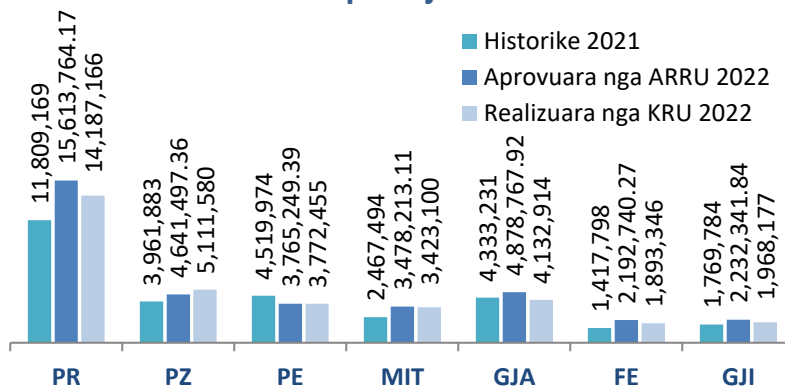
Për sektorin e ujit në Kosovë, sipas vlerësimeve të Autoritetit për vitin 2021, 83.83% e arkëtimit rrjedh nga shërbimi i ujit, ndërsa pjesa tjetër prej 16.17% rrjedh nga shërbimi i ujërave të ndotura. Gjithsej, në vitin 2022 është realizuar arkëtimi në vlerë prej 36,154,310 €, e që shprehë përmbushjen e caktit prej 82.77% të shumës së aprovuar për të vitit 2022.

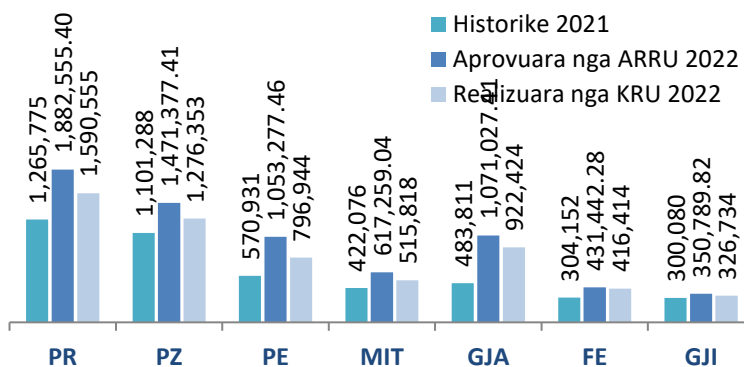
² Subvencionet e dhëna nga Qeveria e Republikës së Kosovës për të mbuluar shpenzimet operative të KRU "Mitropvica", nuk përbëjnë totalin në këtë pikë, por ato janë vendosur vetëm si shifër ilustrative për të informuar palët e interesit.

7.4. Analiza grafike e arkëtimit për ujë dhe ujëra të ndotura

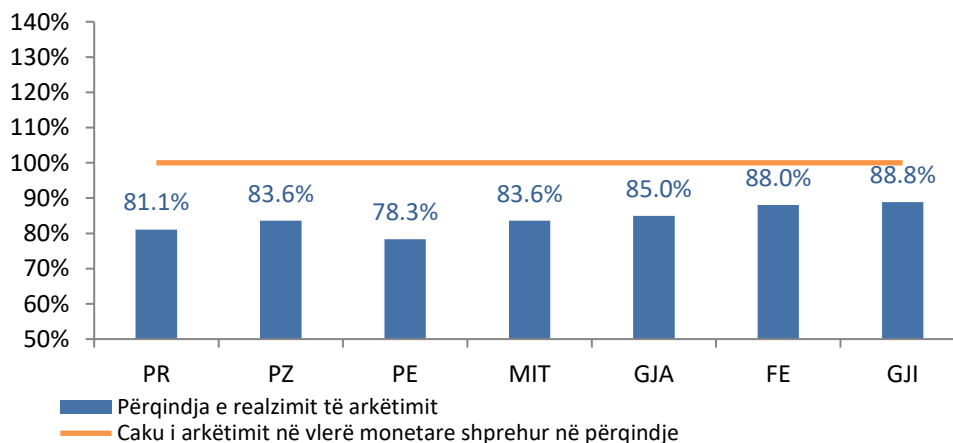
Arkëtimi për ujë në euro

Arkëtimi për ujëra të zeza në euro

Përqindja e realizimit të arkëtimit në Euro

8. ANALIZA E INVESTIMEVE KAPITALE

Me aprovimin e tarifave për periudhën tre vjeçare 2022-2024, Autoriteti dhe ofruesi i shërbimeve, kanë planifikuar realizimin e vlerave të caktuara financiare të investimeve. Këto investime janë të domosdoshme në sistemet e ujësjellësit dhe ujërave të ndotura, të cilat pas realizimit mundësojnë shërbime më cilësore për konsumatorë.

Sipas UKRR-s, investimet kapitale janë klasifikuar si investime në **shërbimet ujësjellësit dhe shërbimet e ujërave të ndotura**.

I. Investimet në shërbimet e ujësjellësit:

- Investime në resurse dhe trajtim të ujit,
- Investime në distribuim, dhe
- Investime në aktivitete biznesore.

II. Investimet në shërbimet e ujërave të ndotura:

- Investime në grumbullimin e ujërave të ndotura,
- Investime në trajtimin ujërave të ndotura,
- Investime në trajtimin dhe derdhjen e llumit, dhe
- Investime në aktivitete biznesore

Investimet në asetet e ujësjellësit dhe ujërave të ndotura janë ndarë në: **asete të infrastrukturës dhe ato të jo-infrastrukturës**

Investimet kapitale në **Asetet Infrastrukturore** janë të ndara në investime: *(i)* të cilat bëhen për qëllime të përtëritjes infrastrukturës, *(ii)* dhe në investime të rritjes së infrastrukturës. Këto Investime karakterizohen si investime në asetet nëntokësore siç janë: gypat, pusetat, digat, rezervuarët nëntokësore, kanalet e ujit etj.

Investimet kapitale në **Asetet Jo-Infrastrukturore** bëjnë pjesë të gjitha investimet në asetet mbitokësore siç janë: *(i)* fabrikat për trajtimin e ujit, *(ii)* ndërtesat administrative, *(iii)* mjetet transportuese, *(iv)* pajisjet për zyrë etj. Ky grup i investimeve mandej kategorizohet në investime të mirëmbajtjes kapitale dhe rritjes së jo-infrastrukturës.

Për t'u njoftuar më në detaje për këto kategorizime, shfrytëzuesit e raportit mund të gjejnë shpjegime në UKRR të cilat janë të publikuara në ueb faqen zyrtare të ARRU.

8.1. Analizë e Investimeve kapitale nga burimet vetjake të financimit

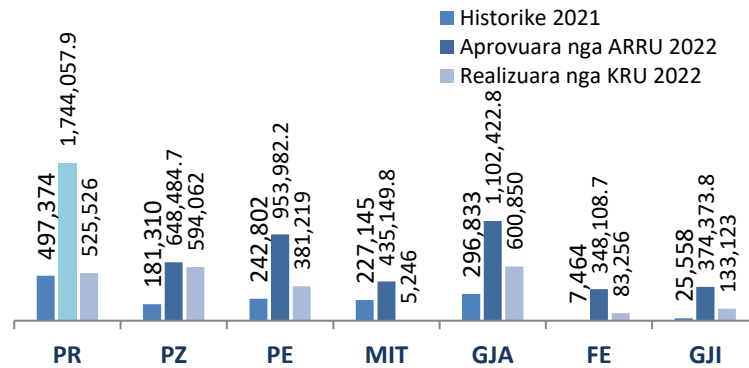
Në tabelën e më poshtme paraqiten shumat e investimeve kapitale me financim nga burimet e kompanive për kategorinë e shërbimeve të ujësjellësit të vitit 2022. Me këtë bëhet krahasimi i shumave të investimeve kapitale të aprovuara nga ARRU me ato të realizuara nga KRU-të për vitin 2022, % e realizimit të investimeve të planifikuara dhe vlerësimin tonë përfundimtar.

Tabela Nr. 7. Shumat e Investimeve kapitale të financuara nga burimet e vetëfinancimit të kompanive për shërbimet e ujit dhe ujërave të ndotura për 2022.

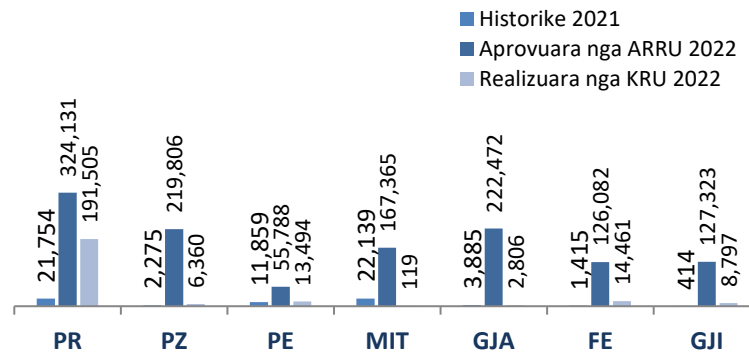
KRU	Investimet në shërbimet përkatëse	Njësia	Historike 2021	Aprovuara 2022	Realizuar nga KRU-të 2022	% real cak	Vlerësimi për 2022
PR	Ujë	€	497,374	1,744,058	525,526	30.13%	JR
	Ujëra të ndotura	€	21,754	324,131	191,505	59.08%	JR
	Totali	€	519,128	2,068,189	717,031	34.67%	JR
PZ	Ujë	€	181,310	648,485	594,062	91.61%	JR
	Ujëra të ndotura	€	2,275	219,806	6,360	2.89%	JR
	Totali	€	183,585	868,291	600,422	69.15%	JR
PE	Ujë	€	242,802	953,982	381,219	39.96%	JR
	Ujëra të ndotura	€	11,859	55,788	13,494	24.19%	JR
	Totali	€	254,661	1,009,771	394,713	39.09%	JR
MIT	Ujë	€	227,145	435,150	5,246	1.21%	JR
	Ujëra të ndotura	€	22,139	167,365	119	0.07%	JR
	Totali	€	249,284	602,515	5,365	0.89%	JR
GJA	Ujë	€	296,833	1,102,423	600,850	54.50%	JR
	Ujëra të ndotura	€	3,885	222,472	2,806	1.26%	JR
	Totali	€	300,718	1,324,895	603,656	45.56%	JR
FE	Ujë	€	7,464	348,109	83,256	23.92%	JR
	Ujëra të ndotura	€	1,415	126,082	14,461	11.47%	JR
	Totali	€	8,879	474,191	97,717	20.61%	JR
GJI	Ujë	€	25,558	374,374	133,123	35.56%	JR
	Ujëra të ndotura	€	414	127,323	8,797	6.91%	JR
	Totali	€	25,972	501,696	141,920	28.29%	JR
SEKTORI	Ujë	€	1,478,486	5,606,580	2,323,282	41.44%	JR
	Ujëra të ndotura	€	63,741	1,242,968	237,542	19.11%	JR
Totali i sektorit		€	1,542,227	6,849,548	2,560,824	37.39%	JR

8.2. Paraqitja grafike e të dhënave për investime kapitale nga burimet vetjake të financimit

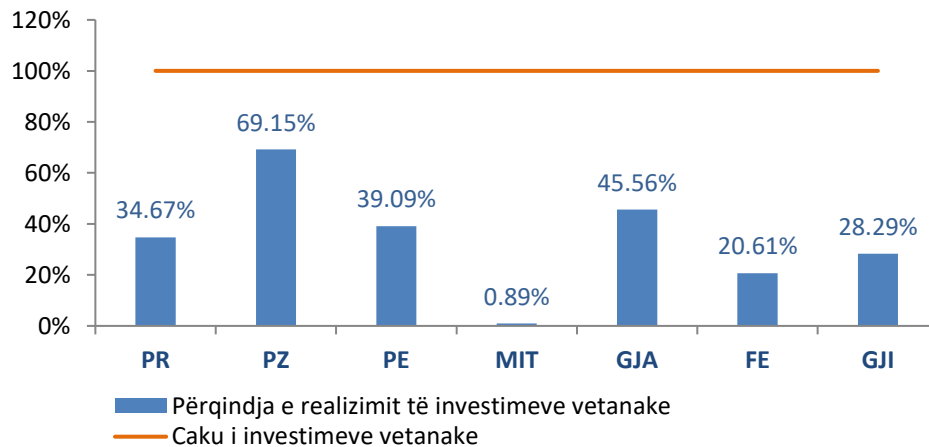
Investimet vetanake për ujë

Investimet vetanake për ujëra të zeza

Përqindja e realizimit të investimeve vetanake në €

8.3. Analizë e investimeve kapitale nga donatorët

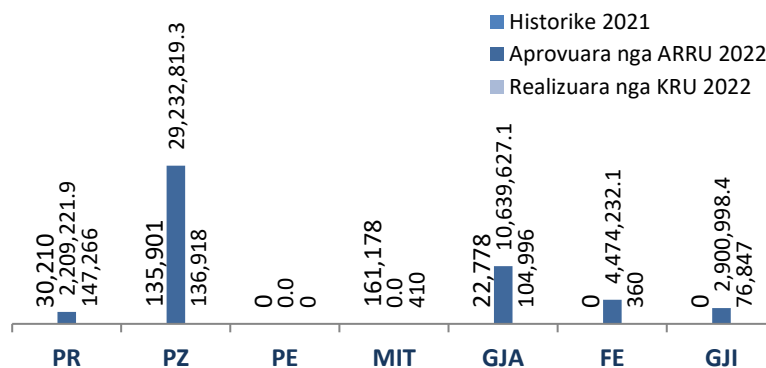
Në këtë tabelë paraqiten të dhënat e vlerave financiare të aprovuara dhe realizuara nga financimet e donatorëve, të cilët kanë qenë pjesë e planifikimit të projekteve për investime kapitale (për shërbimet e ujit) në vitin 2022. Krahasimi i këtyre të dhënave pasqyron shkallën e përmbushjes së objektivave, të përcaktuara për këtë periudhë kohore, të cilat shprehen në % me vlerësimin përfundimtar.

Tabela Nr. 10. Shumat e investimeve kapitale të aprovuar dhe realizuar nga donatorët për shërbimet e ujit dhe ujërave të ndotura për vitin 2022.

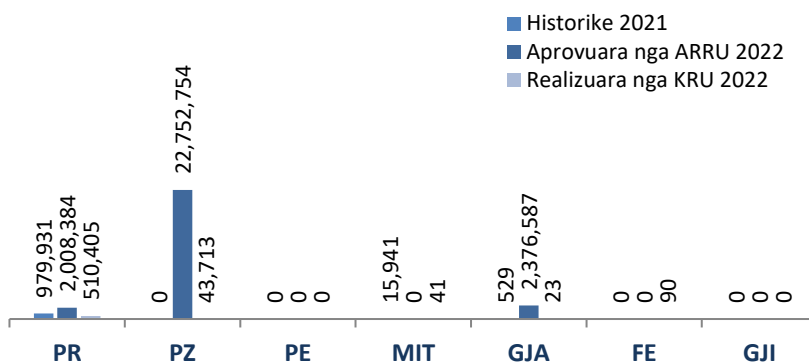
Emri i KRU	Investimet në shërbimet përkatëse	Njësia	Historike 2021	Aprovuara 2022	Realizuara nga KRU-të 2022	% real cak	Vlerësimi për 2022
PR	Ujë	€	30,210	2,209,222	147,266	6.67%	JR
	Ujëra të ndotura	€	979,931	2,008,384	510,405	25.41%	JR
	Totali	€	1,010,141	4,217,605	657,671	15.59%	JR
PZ	Ujë	€	135,901	29,232,819	136,918	0.47%	JR
	Ujëra të ndotura	€	0	22,752,754	43,713	0.19%	JR
	Totali	€	135,901	51,985,573	180,631	0.35%	JR
PE	Ujë	€	0	0	0	!	PK
	Ujëra të ndotura	€	0	0	0	!	PK
	Totali	€	0	0	0	!	PK
MIT	Ujë	€	161,178	0	410	!	PK
	Ujëra të ndotura	€	15,941	0	41	!	PK
	Totali	€	177,119	0	451	!	PK
GJA	Ujë	€	22,778	10,639,627	104,996	0.99%	JR
	Ujëra të ndotura	€	529	2,376,587	23	0.00%	JR
	Totali	€	23,307	13,016,214	105,019	0.81%	JR
FE	Ujë	€	0	4,474,232	360	0.01%	JR
	Ujëra të ndotura	€	0	0	90	!	PK
	Totali	€	0	4,474,232	450	0.01%	JR
GJI	Ujë	€	0	2,900,998	76,847	2.65%	JR
	Ujëra të ndotura	€	0	0	0	!	PK
	Totali	€	0	2,900,998	76,847	2.65%	JR
Sektori	Ujë	€	350,067	49,456,899	466,797	0.94%	JR
	Ujëra të ndotura	€	996,401	27,137,724	554,272	2.04%	JR
Totali i sektorit		€	1,346,468	76,594,623	1,021,069	1.33%	JR

8.4. Analizë grafike e të dhënave për investimet kapitale nga donatorët

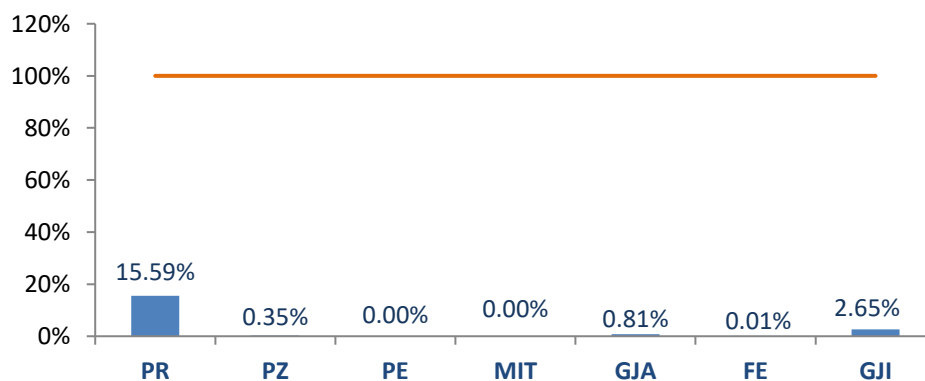
Investimet nga donacionet për ujë

Investimet nga donacionet për ujëra të zeza

Përqindja e realizimit të investimeve nga donatorët në €

9. KONKLUZIONE DHE REKOMANDIME

- Raporti shqyrton të dhënat operative, financiare dhe të investimeve kapitale ku bëhet e mundur vlerësimi i përmbushjes së caqeve të përcaktuara nga ARRU për vitin 2022.
- Vlerësimi i përmbushjes së caqeve krahasohet vetëm me të dhënat e aprovuara nga procesi tarifor
- Në sektor, prodhimi i realizuar është pothuajse i përafërt me atë që ka aprovuar ARRU, ku vërehet një tejkalim i vogël prej 0.17%.
- Në nivel sektori, uji i humbur, është për 85,607,202 m³. Kjo kërkon edhe më shumë analiza dhe gjetje mundësish për përmirësim të situatës në terren.
- Për vitin 2021, rezulton se humbjet e realizuara janë për 6.21% më shumë, sesa ato që ka aprovuar Autoriteti.
- Shpenzimet operative të realizuara në vitin 2022 kanë vlerën prej 28,873,937 € e cila është për 14.85% më e vogël në krahasim me të dhënat e aprovuara nga ARRU për këtë periudhë.
- Ndarja e shpenzimeve të realizuara gjatë vitit 2022 është 86.65% për ujë dhe 13.35% për ujëra të ndotura.
- Shpenzimet e ujërave të ndotura janë rritur në krahasim me vitin historik 2021, kur prej 2.4 milion sa kanë qenë janë bërë 3.8 milion euro, e cila ka ndodhur për shkak të futjes në operim të ITUN.
- Në vitin 2022, sektori ka faturuar në vlerë prej 37,128,620€, ose 93.14 % të vlerës së aprovuar nga Autoriteti për këtë periudhë kohore.
- Në vitin 2021, 87.18 % e arkëtimit rrjedh nga shërbimi i ujit, ndërsa pjesa tjetër prej 12.82 % rrjedh nga shërbimi i ujërave të ndotura.
- Gjithsej, në vitin 2021 është realizuar arkëtimi në vlerë prej 34,727,446 €, e që shprehë përmbushjen e caktuar prej 96.72 % të shumës së aprovuar nga Autoriteti për të vitit 2021.
- Shumat e Investimeve kapitale të financuara nga burimet e vetjake për shërbimet e ujit dhe ujërave të ndotura për 2021, janë realizuar për 31.38%
- Shumat e investimeve kapitale të realizuara nga donatorët për shërbimet e ujit dhe ujërave të ndotura për vitin 2021 janë realizuar për vetëm 2.04%.
- Autoriteti, i shtyrë nga presioni i mbajtjes së tarifës në këtë nivel, mbështetur mbi gjendjen socio-ekonomike në vend, ka aprovuar më pak prodhim se sa ofruesit e shërbimeve që kanë realizuar. Kjo çështje kërkon analiza dhe njëherësh edhe trajtim më të vëmendshëm në të ardhmen.
- Shpenzimet operuese janë të ndryshme dhe kërkohet më shumë analiza për t'i harmonizuar me nevojat reale të operimit.
- Ofruesit e shërbimeve nuk i kanë të ndara saktë të hyrat nga aktivitetet e vitit aktual nga ato të viteve të më parme. Kjo vështirëson fotografinë reale të sektorit në arkëtim.
- Pasojat e pandemisë-Covid -19, u reflektuan edhe në vitin 2021 dhe kanë zbehur konsistencën e ecurive në analiza, por jo edhe analizën.
- Matja e ujit, akoma nuk është në nivelin e duhur. Rekomandojmë, që me BPRR, Autoriteti t'i detyrojë për një kuotë të caktuar të investimeve në ujëmatës kualitativ si dhe në detektorë të zbulimit të humbjeve të ujit.
- Investimet e pa realizuara dhe të përfshira në tarifë, duhet që me ekuivalencë të kompensohen në tarifën vijuese.
- Duhet që të bëhen më shumë analiza, për të marrë vendime që shpijnë në përmirësimin e gjendjes në sektor.
- Duhet që ofruesit e shërbimeve të monitorohen nga më afër, në mënyrë që besueshmëria e të dhënave të jetë më e kënaqshme.
- Mbatja e tryezave dhe e punëtorive, në funksion të përmirësimit të gjendjes, është imperativ i kohës.
- Vizitat studimore të stafit të Autoritetit, për të implementuar praktika të suksesshme, do të ishte dobiprurëse për sektorin.

PERSONAT KONTAKTUES PËR INFORMACIONE SHITESË RRETH RAPORTIT:

Refik Ramaj – Drejtor i Departamentit të Tarifave (Refik.ramaj@arru-rks.org)

Hysni Feka – Analist për tarifa dhe financa rregullatorë (hysni.feka@arru-rks.org)

Vehbi Duraku – Analist i Investimeve Kapitale (vehbi.duraku@arru-rks.org)

AUTORITETI RREGULLATOR PËR SHËRBIMET E UJIT

Rr. Ali Pashë Tepelena, nr.01

Prishtinë, KOSOVË

Tel.:+ 383 38 24 91 65

<http://www.arru-rks.org>